

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра Фінансового менеджменту та фондового ринку
(найменування кафедри)

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності 072 Фінанси,
банківська справа та страхування
(шифр та найменування спеціальності)

освітньо-професійна програма Фінанси, фінансовий менеджмент
та страхування

(назва і програми)

на тему: «Управління фінансовою діяльністю підприємства»
(назва теми)

Виконавець:

студент 41 факультету **ФБС**
Суліма Веніамін Вікторович
(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Науковий керівник:

к. е. н., доцент
(науковий ступінь, вчене звання)
Іоргачова Марія Іванівна
(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Ефективне управління фінансовою діяльністю є ключовим аспектом успішного функціонування будь-якого підприємства. У сучасних ринкових умовах, що характеризуються високою конкуренцією та мінливістю економічного середовища, грамотне управління фінансовими ресурсами та потоками набуває особливої значущості. Від якості фінансового менеджменту залежить фінансова стійкість, платоспроможність, ліквідність та прибутковість підприємства, а також його здатність до розвитку та зростання.

Управління фінансовою діяльністю є комплексним процесом, що охоплює різноманітні аспекти: від формування відповідної структури капіталу та визначення оптимальних джерел фінансування до ефективного розподілу та використання наявних фінансових ресурсів, а також здійснення постійного моніторингу та контролю за фінансовими показниками. Належне виконання цих функцій дозволяє підприємству забезпечити безперервність операційної діяльності і своєчасно реагувати на зміни у зовнішньому середовищі.

Ефективність управління фінансовою діяльністю підприємства стає ключовим фактором для стійкого розвитку та конкурентоспроможності підприємства на ринку. У сучасних умовах глобалізації та швидкого технологічного прогресу, розуміння та правильне використання фінансових ресурсів стає стратегічною необхідністю для будь-якого підприємства.

Оцінка фінансової діяльності підприємств є ключовим елементом у виявленні можливостей для додаткового фінансування, враховуючи рівень ліквідності та структуру використаних ресурсів. Але значна частка підприємств в Україні має проблеми з фінансовою ситуацією, що ускладнює прийняття правильних рішень, що, в свою чергу може спричинити проблеми у відносинах з іншими компаніями і державними структурами законами та економікою, що може зашкодити майбутньому бізнесу.

З метою отримання компетентної оцінки фінансової діяльності, керівники вищого рівня підприємств все частіше звертаються до фінансового аналізу.

Використання аналітичних розрахунків дозволяє зробити висновки щодо різних аспектів фінансової діяльності підприємства, таких як співвідношення власних та залучених ресурсів, наявність достатніх платіжних засобів, швидкість обороту капіталу, причини зміни його структури, обсяг фінансування різних видів діяльності тощо.

Отже, виникає необхідність у раціональному управлінні фінансовою діяльністю підприємства шляхом прийняття рішень на основі об'єктивної оцінки їхнього фінансового стану. Усе це підкреслює актуальність проблеми щодо управління фінансовою діяльністю підприємства.

Актуальність теми зумовлена мінливістю та невизначеністю сучасного ділового середовища, де нестабільність економічної ситуації вимагає від підприємств гнучкості та оперативності в управлінні фінансовими ресурсами. Специфіка національного бізнес-середовища створює додаткові виклики для фінансових менеджерів: невисока інвестиційна привабливість країни, девальвація національної валюти, недосконалість інструментів фінансового ринку, обмеженість доступу до зовнішніх джерел фінансування, високі відсоткові ставки за кредитами, тінізація економіки.

Грамотне фінансове управління допомагає підтримувати ліквідність, оптимізувати структуру капіталу, знижувати ризики банкрутства, забезпечуючи фінансову стійкість та платоспроможність підприємства. Якісне управління фінансами також підвищує інвестиційну привабливість, розширюючи можливості для залучення зовнішніх інвестицій та фінансування розвитку бізнесу.

У напрямі управління фінансовою діяльністю підприємства проводилося багато досліджень відомими вченими та експертами. У цій сфері працювали: Андрейків Т.Я., Маліновська О.Я., Мельнік С.І., Разумова Г.В., Соляник Л.Г., а також багато інших вчених, що зробили вагомий внесок у розвиток сфери фінансової діяльності підприємств.

Метою кваліфікаційної роботи є дослідження теоретичних та практичних аспектів управління фінансовою діяльністю підприємства та пошук шляхів підвищення її ефективності. Для досягнення цієї мети поставлено такі завдання:

- вивчити зміст та напрями фінансової діяльності підприємства;
- дослідити складові аспекти управління фінансовою діяльністю підприємства;
- дослідити фінансові стратегії та планування фінансової діяльності підприємства;
- проаналізувати особливості господарської діяльності ТОВ «ТЕЛЕКАРТ-ПРИЛАД»;
- дослідити особливості фінансового стану та організації надходжень і витрат у підприємства на прикладі ТОВ «ТЕЛЕКАРТ-ПРИЛАД»;
- виявити основні проблеми фінансового стану, особливості планування витрат, організації грошових надходжень;
- дослідити напрямки поліпшення фінансового стану підприємства;
- зробити рекомендації щодо вдосконалення ефективності фінансової діяльності ТОВ «ТЕЛЕКАРТ-ПРИЛАД».

Об'єктом кваліфікаційної роботи є: процес управління фінансовою діяльністю підприємства.

Предметом дослідження є: сукупність теоретичних та практичних положень щодо управління фінансовою діяльністю підприємства.

Методи дослідження. Для досягнення поставленої мети у кваліфікаційній роботі були використані різні методи та підходи. Для дослідження теоретичних особливостей фінансової діяльності та фінансової стратегії використано аналіз та синтез. Для виявлення проблемних питань з організації та контролю фінансової діяльності використано аналіз літературних джерел. Також застосовано аналіз статистичних даних та фінансово-економічних показників ТОВ «ТЕЛЕКАРТ-ПРИЛАД» для дослідження фінансового стану підприємства.

Інформаційною базою написання дипломної роботи стали: матеріали навчальних посібників, періодичних видань та фінансова звітність ТОВ «ТЕЛЕКАРТ-ПРИЛАД» за 2019-2023 роки.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота бакалавра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та 2-х додатків. Загальний обсяг роботи становить 66 сторінок. Основний зміст викладено на 60 сторінках. Робота містить 15 таблиць, 11 рисунків.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі **«Теоретичні основи управління фінансовою діяльністю підприємства»** розглянуто завдання, зміст та напрями фінансової діяльності, складові аспекти, фінансова стратегія та планування фінансової діяльності підприємства.

У другому розділі **«Аналіз ефективності фінансової діяльності ТОВ «ТЕЛЕКАРТ-ПРИЛАД»** проаналізовано особливості господарської діяльності, оцінка фінансового стану, діагностика та організації грошових надходжень підприємства.

У третьому розділі **«Напрямки та рекомендації щодо поліпшення фінансового стану підприємства»** запропоновано шляхи вдосконалення та рекомендації поліпшення фінансового стану підприємства ТОВ «ТЕЛЕКАРТ-ПРИЛАД».

ВИСНОВКИ

У процесі проведеного дослідження було досягнуто наступних результатів:

1. на макрорівні фінансовий контроль охоплює фінансово-господарські операції, що здійснюються державними органами влади. Це стосується, зокрема, діяльності Верховної Ради України, Національного банку України, податкових і контрольно-ревізійних служб, а також аудиторських фірм.

Фінансова діяльність підприємства є важливим етапом його управління, що впливає на його успішність та стійкість на ринку. Оцінка фінансової діяльності дозволяє визначити ефективність використання фінансових ресурсів, оцінити фінансовий стан підприємства та виявити проблемні аспекти управління.

Фінансовий контроль є ключовою складовою цього процесу, спрямованою на забезпечення правильного розподілу та перерозподілу ресурсів, дотримання фінансового законодавства та досягнення стратегічних цілей підприємства. Виконання цих завдань сприяє підвищенню конкурентоспроможності та стійкості підприємства на ринку.

2. Управління фінансовою діяльністю підприємства є складним процесом, що охоплює безліч аспектів та компонентів. Забезпечення ефективного використання ресурсів, планування операцій та інвестицій, контроль за фінансовою звітністю — це лише деякі з важливих завдань, що стоять перед керівництвом підприємства.

Розвиток бізнесу вимагає не лише фінансування операцій, але й постійного аналізу, впровадження новітніх технологій та пошуку ефективних стратегій управління. Ефективна фінансова діяльність сприяє стійкості підприємства на ринку та його конкурентоспроможності, а також виконанню соціальних функцій у суспільстві.

Успішне керівництво у цій сфері відображається у досягненні стратегічних цілей, забезпечуючи стабільність та розвиток підприємства в умовах постійних змін на ринку.

3. Ефективне фінансове планування є критично важливим аспектом діяльності будь-якого підприємства. Воно не лише дозволяє аналізувати поточні проблеми та розробляти практичні рекомендації для їх вирішення, але й створює основу для досягнення фінансової стійкості та прибутковості.

Належне управління фінансами забезпечує не лише конкурентоспроможність підприємства, а й сприяє його розвитку та стабільності на ринку. Стратегічне та оперативне фінансове планування, яке включає ефективний розподіл прибутку, оптимізацію основних та оборотних засобів, а також контроль витрат, допомагає підприємствам досягати своїх цілей і адаптуватися до змінних умов ринку.

Важливо також приділяти постійну увагу аналізу фінансового стану та використовувати сучасні технології для оптимізації процесів управління. Такий комплексний підхід дозволяє підприємствам залишатися конкурентоспроможними та успішними у своїй сфері діяльності.

4. Об'єктом аналізу є ТОВ «ТЕЛЕКАРТ-ПРИЛАД», діяльність якого складається з виробництва сучасних цифрових засобів зв'язку, телекомунікаційного обладнання, приладів обліку електроенергії, систем автопарковок.

З 2023 року підприємство повністю перейшла в комерційний сектор. На сьогоднішній день компанія продовжує активно розвиватися, залишаючись на передовій у сфері інновацій та технологій по своїм ключовим областям діяльності.

На ТОВ «ТЕЛЕКАРТ-ПРИЛАД» до департаменту підпорядковані служба охорони підприємства, режимно-секретний відділ та бюро технічного захисту інформації. Юридичний департамент несе відповідальність за надання юридичних порад, вказівок та підтримки, щоб забезпечити відповідність діяльності підприємства законодавчим нормам та вимогам.

Департамент служби якості є спеціалізованим підрозділом, відповідальним за те, щоб продукти або послуги відповідали або перевищували очікування клієнтів.

До департаменту служби якості підпорядковуються випробувальна лабораторія, бюро надійності, ВТК та відділ метрології і ESD-захисту. Розглянувши особливості господарської діяльності ТОВ «ТЕЛЕКАРТ-ПРИЛАД», можна зробити висновок, що підприємство є сучасно розвиненим, належить до відповідальних суб'єктів господарювання, має свої переваги у виборі продукції, але також стикається з певними недоліками, які ускладнюють його діяльність.

5. Проаналізувавши фінансову діяльність ТОВ «ТЕЛЕКАРТ-ПРИЛАД», можна прийти до висновку, що:

- запасів за п'ять років збільшилось на 99114 тис. грн. В результаті є нестача основних джерел покриття запасів в 2023 році в розмірі 7967 тис. грн. та нестача власних обігових коштів 8200 тис. грн;
- тип фінансової стійкості ТОВ «ТЕЛЕКАРТ-ПРИЛАД» протягом 2019-2023 років кризовий, окрім 2020 року, що говорить про нестабільну ситуацію на підприємстві;
- коефіцієнт співвідношення власних і залучених коштів – коефіцієнт, який є загальною оцінкою фінансової стійкості підприємства. Коефіцієнт за п'ять років збільшився на 0,17, і дорівнює 0,26, що є позитивною динамікою;

- коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості - показник ділової активності, який вказує на кількість оборотів, які здійснила кредиторська заборгованість протягом року. На кінець аналізованого періоду становить 1,99, і це говорить про те що кредитна заборгованість обертається 1,99 разів протягом року;
- період погашення кредитної заборгованості – це показник ділової активності, який використовується для оцінки ефективності управління кредиторською заборгованістю, і в 2023 році він дорівнює 180,90. Тобто всередньому кредиторські заборгованості погашуються за 180,90 днів.

6. Загалом аналіз діяльності підприємства ТОВ "ТЕЛЕКАРТ-ПРИЛАД" вказує на присутність кризових ситуацій, які потребують негайного уваги та вчасного реагування.

Кризовий фінансовий стан підприємства виникає, коли його фінансові ресурси стають недостатніми для покриття поточних зобов'язань та забезпечення нормального функціонування. Основні ознаки кризового стану включають велику кількість заборгованості, зниження прибутковості, недостатність оборотних коштів для оплати зобов'язань, а також збільшення платіжної заборгованості перед постачальниками і банками.

Дані, які наведені в табл. 2.13 говорять про те, що розмір податків та зборів ТОВ «ТЕЛЕКАРТ-ПРИЛАД» за п'ять років зменшилися з 20442 тис. грн. у 2019 році до 19672 тис. грн. у 2023 році. Велику частину податків на ТОВ «ТЕЛЕКАРТ-ПРИЛАД», займають інші податки та збори, який збільшилися за аналізований період на 9220 тис. грн. Податок на прибуток також збільшився на 3636 тис. грн. Останнім з податків, котрий сплачує підприємство є податок на додану вартість, який був сплачений тільки в 2019 році.

Проблема визначення економічної ефективності діяльності підприємства пов'язана з визначенням відповідного критерію ефективності та формуванням системи показників.

При цьому визначення загальної ефективності діяльності підприємства вимагає урахування багатьох факторів. Тому комплексне вирішення проблеми

пошуку можливих шляхів підвищення ефективності роботи підприємств є складним, але актуальним завданням.

Коефіцієнт фінансової стійкості, говорить про здатність компанії залишатися платоспроможною в довгостроковій перспективі. В кінці аналізованого періоду він становить 0,26, що є поза межами нормативного значення, це свідчить про його нездатність залишатися платоспроможною в довгий час.

Коефіцієнт покриття, показує достатність ресурсів підприємства, які можуть бути використані для погашення його поточних зобов'язань. В 2023 році він дорівнює 1,14. Загальноприйняте нормальне значення більше 2, тобто коефіцієнт покриття менше нормативних значень весь аналізований період.

7. Одним із методів поліпшення фінансового стану підприємства є ліквідність, вона визначається здатністю підприємства вчасно та повністю виплачувати поточні зобов'язання. Для забезпечення необхідного рівня ліквідності підприємство повинно мати достатню кількість грошових коштів та інших активів, які можуть бути швидко обернені в готівку для виплати зобов'язань.

У випадку високого рівня ліквідності обсяг ліквідних активів значно перевищує суму поточних зобов'язань. Платоспроможність підприємства визначається рівнем ліквідності його балансу. Однак ліквідність характеризує не лише поточний стан розрахунків, а й його перспективи. Підприємство може бути платоспроможним на момент звітності, але мати несприятливі перспективи у майбутньому, і навпаки. Взаємозв'язок між платоспроможністю, ліквідністю підприємства і ліквідністю його балансу ґрунтується на рівновазі між активами й пасивами, що становить основу ефективної діяльності підприємства.

Іншими словами, ліквідність виступає як засіб забезпечення платоспроможності. Разом з тим, підприємство повинно мати на розрахунковому рахунку достатній обсяг коштів та відсутність невиплаченої кредитної заборгованості. Для цього використовується страховий залишок коштів на розрахунковому рахунку.

Для поліпшення фінансового стану на підприємстві підприємство також може використовувати метод мобілізації внутрішніх резервів. Він проводиться шляхом аналізу усіх складових діяльності підприємства, та можливе за рахунок:

- зменшення вихідних грошових потоків;
- збільшення вхідних грошових потоків.

Тобто за рахунок збільшення виручки від реалізації, рефінансування дебіторської заборгованості, зниження витрат які відносяться до собівартості продукції.

Збільшення виручки від реалізації стане основним заходом покращення фінансового стану підприємства. Тобто збільшити збутову діяльність, такий результат можна отримати за допомогою максималізації збутової діяльності підприємства.

8. Аналіз діяльності ТОВ «ТЕЛЕКАРТ-ПРИЛАД» показав, що коефіцієнт ліквідності щороку коливається. У 2023 році підприємство перебуває на межі нестійкого фінансового стану, оскільки на підприємстві недостатньо ліквідних оборотних коштів для своєчасного розрахунку – коефіцієнт ліквідності становить 0,75, при нормативному значенні >1 .

У ринкових умовах виникає дефіцит фінансових ресурсів у підприємств, що негативно впливає на їх виробничу та економічну діяльність, сприяє зростанню заборгованості перед іншими учасниками господарювання, державою та працівниками. ТОВ «ТЕЛЕКАРТ-ПРИЛАД» зіткнулося з проблемою нестачі основних джерел покриття запасів, що ставить під загрозу ефективність та конкурентоспроможність. Це включає такі елементи, як сировина, компоненти для складання обладнання, а також енергетичні ресурси для виробничих потреб.

Уточнюючи, аналіз діяльності підприємства ТОВ "ТЕЛЕКАРТ-ПРИЛАД" вказує на присутність кризових ситуацій, які потребують негайного уваги та вчасного реагування.

Загалом, якщо дотриматись цих рекомендацій, ТОВ «ТЕЛЕКАРТ-ПРИЛАД» має змогу поліпшити свою фінансову діяльність, стабілізувати свій фінансовий стан та підвищити конкурентоспроможність на ринку.

Використання стратегій для збільшення власного капіталу, реінвестування прибутку, емісії нових акцій та ефективного управління довгостроковими позиками може сприяти поліпшенню фінансового стану підприємства та його стійкому розвитку у майбутньому. Це дозволить підприємству досягти позитивних результатів у довгостроковій перспективі та забезпечити стійку фінансову стабільність.

АНОТАЦІЯ

Суліма В. В., «Управління фінансовою діяльністю підприємства»,
(*прізвище та ініціали студента*) (*назва кваліфікаційної роботи*)
кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності
«072 Фінанси, банківська справа та страхування» за освітньо-професійною
програмою Фінанси, фінансовий менеджмент та страхування
Одеський національний економічний університет
м. Одеса, 2024 рік

Кваліфікаційна робота бакалавра складається з трьох розділів. Об'єкт дослідження – ТОВ «ТЕЛЕКАРТ-ПРИЛАД»

У роботі розглядаються теоретичні аспекти Основ теорії управління фінансовою діяльністю. Завдання, зміст на напрями фінансової діяльності

Проаналізовано ефективність фінансової діяльності, фінансовий стан та особливості планування витрат, організації грошових надходжень ТОВ «ТЕЛЕКАРТ-ПРИЛАД»

Запропоновано рекомендації щодо вдосконалення ефективності фінансової діяльності та шляхи вдосконалення фінансової діяльності ТОВ «ТЕЛЕКАРТ-ПРИЛАД»

Ключові слова: Фінансова діяльність, фінансовий стан, фінансова стійкість, ліквідність, оцінка фінансового стану, фінансове планування, фінансовий результат.

ANNOTATION

Sulima V. V., «Management of financial activities of the enterprise»,
(*students surname and initials*) (*work title*)
thesis for Master degree in specialty «072 Finance, banking and insurance» under the
educational and professional program Finance, financial management and insurance
under the program

Odessa National Economic University
Odessa, 2024

The bachelor's thesis consists of three sections. The object of research is TELEKART-PRILAD LLC.

The thesis deals with theoretical aspects of the Fundamentals of the theory of financial management. Tasks, content on the areas of financial activity

The efficiency of financial activity, financial condition and features of cost planning, organization of cash flows of “TELEKART-PRILAD” LLC are analyzed.

Recommendations for improving the efficiency of financial activity and ways to improve the financial activity of “TELEKART-PRILAD” LLC are proposed.

Keywords: Financial activity, financial condition, financial stability, liquidity, assessment of financial condition, financial planning, financial result.